

موزه ملی علوم و فناوری
جمهوری اسلامی ایران

پژوهش

۱۳۹۷/۹/۶

تاریخ:

۹۷-۷۹۷-ص

شماره:

پیوست:

اساتید محترم موسسات آموزشی عالی و پژوهشگاه ها

موضوع : فراخوان پژوهشی سال ۱۳۹۷ موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

با سلام و احترام؛

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران از همه دانشگاهیان و پژوهشگران علاقهمند سراسر کشور دعوت می کند در فراخوان پژوهشی سالانه این موزه شرکت کنند. فهرست پژوهش های مورد نیاز موزه به تفکیک حوزه های مختلف به پیوست آمده است. امید است با مشارکت فعال همه شیفتگان ترویج علم و فناوری در جامعه، بخشی از نیازمندی های این موزه به عنوان تنها نهاد مروج علم و فناوری و آموزش غیر رسمی در وزارت عت佛 بر طرف شود.

سیف الله جلیلی
رئیس موزه ملی علوم و فناوری ایران

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

مهلت ارسال پژوهش‌های پژوهشی:

تا پایان وقت اداری ۱۳۹۷/۰۹/۳۰

اعلام نتایج داوری: ۱۳۹۷/۱۱/۰۱

وبگاه موزه: www.inmost.ir

ایمیل: rv@irstm.ir

تلفن: ۸۸۹۳۶۰۵۵ (داخلی ۷۹۰۱)

ضمناً از ایده‌های نو و خلاقانه،
که در راستای ترویج علم و فناوری،
اهداف و برنامه‌های
موزه ملی علوم و فناوری ج.ا.ا.
باشد استقبال می‌شود.

محورهای فرآخوان

علوم انسانی

جذب مخاطب و بازاریابی

ابزارهای ارتباطی

همسوسی با جامعه

هویت و توانمندی ملی

فناوری‌های بومی

علوم پایه و فناوری

مطالعه و مستندسازی فناوری‌های بومی

مطالعه و مستندسازی فناوری‌های حوزه‌ی معماری کشور

مطالعه و مستندسازی فناوری‌های بومی مرتبط با نورشناسی

طراحی و اجرای رویدادهای علمی

جلوه‌هایی از میراث زمین شناختی ایران (زمین گردشگری)

شکل‌گیری و تحول زمین ساختی سرزمین ایران از ابتدا تا کنون

فراخوان پژوهشی

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران

مهرماه ۱۳۹۷

موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران (موزه) از همه‌ی دانشگاهیان و پژوهشگران علاقه

مند سراسر کشور دعوت می‌کند در فراخوان پژوهشی سالانه‌ی این موزه شرکت کنند. فهرست

پژوهش‌های مورد نیاز موزه به تفکیک حوزه‌های مختلف به پیوست آمده است. امید است با مشارکت

فعال همه‌ی شیفتگان ترویج علم و فناوری در جامعه، بخشی از نیازمندی‌های این موزه به عنوان تنها

نهاد مروج علم و فناوری و آموزش غیر رسمی در وزارت عتّف برطرف شود.

۱ حوزه‌ی علوم انسانی

۱-۱ جذب مخاطب و بازاریابی

۱-۱-۱ مطالعه، طراحی و ارایه‌ی الگوی برنامه‌ی Audience Finder برای موزه به منظور شناخت بهتر و دقیق‌تر مخاطب با هدف جذب و افزایش شمار بازدیدکنندگان

۱-۱-۲ ارایه‌ی راهبردهایی برای افزایش حضور مخاطبان (Audience Development) در موزه و سطح مشارکت آن‌ها

۲-۱ ابزارهای ارتباطی

۱-۲-۱ معرفی ابزارهای ارتباطی موزه‌ای مانند فیلم، برچسب و ماکت و شناسایی شیوه‌ی درست بهره‌برداری از آن‌ها به منظور افزایش تعامل بازدیدکنندگان (به ویژه کودکان، نوجوانان و جوانان) با گالری‌های موزه

۱-۲-۲ بررسی مقایسه‌ای ابزارهای ارتباطی موجود در موزه به منظور استانداردسازی و سنجش میزان اثربخشی آن‌ها در ترویج علم و آموزش غیر رسمی

۳-۱ هم‌سوسیی با جامعه

۱-۳-۱ چگونگی ارتباط میان میراث علمی و بافت اجتماعی با رویکرد موزه شناسی مطابق با تعریف ایکوم

۱-۳-۲ جایگاه کارکردی موزه در جامعه با رویکرد موزه شناسی (با توجه به تجارب جهانی)

۴-۱ هویت و توانمندی ملی

۱-۴-۱ شناسایی روش‌های عملی اعتلای همبستگی ملی و گسترش مشارکت عمومی با استفاده از قابلیت‌های موزه

۱-۴-۲ شناسایی راهکارهای عملی تقویت هویت و توانمندی ملی با بهره‌گیری از قابلیت‌های موزه

۱-۴-۳ شناسایی و معرفی الگوهای کارآمد تربیت شهروندی جهانی در موزه

۵-۱ فناوری‌های بومی

۱-۵-۱ شناسایی و مستندسازی فناوری‌های بومی استان‌های کشور به منظور تهییه "دانشنامه‌ی میراث علم ایرانیان"؛ گفتنی است که این دانشنامه به تفکیک استان‌های کشور توسط موزه به چاپ خواهد رسید.

۱-۵-۲ شناسایی، جمع‌آوری و مستندسازی کتاب‌ها، دست‌نوشته‌ها، طرح‌ها و نقشه‌های معتبر به جای مانده از پیشینیان مرتبط با فناوری‌های بومی کشور و ارایه‌ی آن به صورت پوستر یا اینفوگراف (آگاهی‌نما)

۱-۵-۳ واکاوی و مستندسازی روش‌ها و سامانه‌های بومی تامین و مدیریت منابع آب، مصرف بهینه‌ی انرژی و تولید، مصرف و نگهداری غذا در کشور از دیرباز تا کنون و ارایه‌ی نتایج به شکل ماکت تعاملی، پوستر یا اینفوگراف (آگاهی‌نما)

پیشنهادهای یادشده باید در فرم مربوط به حوزه‌ی علوم انسانی در موزه ارایه شود.

این فرم در وبگاه موزه به نشانی www.inmost.ir بارگذاری شده است.

۲ حوزه‌ی علوم پایه و فناوری

۱-۱ فناوری‌های بومی

۱-۱-۱ مطالعه و مستندسازی فناوری‌های بومی به کار رفته در آثاری که ثبت جهانی شده است و ارایه‌ی نتایج به شکل ماکت تعاملی، پوستر یا اینفوگراف (آگاهی‌نما)

۱-۱-۲ مطالعه و مستندسازی فناوری‌های حوزه‌ی معماری کشور به ویژه مواردی که در آن به مصرف بهینه‌ی انرژی اندیشیده شده است. نتایج بایستی به شکل ماکت تعاملی، پوستر یا اینفوگراف (آگاهی‌نما) ارایه شود.

۱-۱-۳ مطالعه و مستندسازی فناوری‌های بومی مرتبط با نورشناسی (اپتیک) در مناطق مختلف ایران با تأکید بر فناوری‌هایی که در آن‌ها از ابزار اپتیکی استفاده شده یا از پدیده‌ای اپتیکی در آن رخ می‌دهد. نتایج بایستی به شکل ماکت یا ابزار تعاملی، پوستر یا اینفوگراف (آگاهی‌نما) ارایه شود.

پیشنهادهای مربوط به فناوری‌های بومی باید در فرم مربوط به بازنمایی مفاهیم علم و فناوری در موزه ارایه شود.

این فرم در وبگاه موزه به نشانی www.inmost.ir بارگذاری شده است.

۲-۱ طراحی و اجرای رویدادهای علمی

رویدادهای موزه فعالیت‌هایی ترویجی هستند که با هدف گسترش آشنایی مخاطبان با مفاهیم علمی، تقویت مهارت‌های ذهنی و عملی آنان، ایجاد انگیزه برای یادگیری علوم در بازدیدکنندگان و سنجش میزان ارتباط مخاطب با محتواهای تهیه شده در یک بازه‌ی زمانی معین (برای مثال یک یا دو هفته) در فضایی شاد، تعاملی، جذاب و لذت‌بخش برگزار می‌شود. هر یک از این رویدادها در قالب بسته‌ای شامل بخش‌هایی متنوع مانند ابزار و وسائل تعاملی و بازی‌های علمی (فردی یا گروهی) در کنار نشستهایی میان مخاطبان و کارشناسان مرتبط با حوزه‌ی تخصصی و ... که همگی با منطق یا روایتی معین به گونه‌ای سازماندهی شده‌اند که افزون بر سرگرمی، برانگیختن حس کنجکاوی و به پرواز در آوردن ذهن و تصویرات بازدیدکنندگان هدف‌های تعریف شده برای طراحی رویداد یادشده را محقق کند. مخاطب رویدادها می‌تواند گروه‌های دانش‌آموزی از رده‌های سنی گوناگون از دوره‌ی ابتدایی تا متوسطه‌ی دوم و در صورت امکان خانواده‌ها را در بر گیرد. برخی موضوع‌های مورد نیاز برای طراحی رویدادهای علمی در موزه به شرح زیر آمده است.

۱. جلوه‌هایی از میراث زمین شناختی ایران (زمین گردشگری) مانند تشكیلات سازند کرج و ...
۲. شکل‌گیری و تحول زمین ساختی سرزمین ایران از ابتدا تا کنون
۳. دانش تاریخی زمین شناسی ایرانیان در گذر زمان
۴. روند شکل‌گیری زمین
۵. اقلیم‌های گوناگون روی زمین
۶. فناوری‌های ایرانیان باستان در استخراج فلزها و مواد معدنی از کانسارها
۷. فرایند فرونشست زمین و تشکیل فروچاله‌ها
۸. دانش و کاربرد نفت نزد ایرانیان از دوران باستان تا قرن نوزدهم میلادی
۹. ساختار کوه‌های آتش‌شکانی، سازوکار فوران گدازه‌ها و سنگ‌های آذرین
۱۰. باکتری‌های ایران؛ گوناگونی و ویژگی‌ها

۱۱. شیوه‌ی انتقال صفت‌ها از پدر و مادر به فرزندان (وراثت)
۱۲. تحولات زیست بوم فلات ایران در دوره‌های گوناگون زمین شناسی
۱۳. گونه‌های حیوانی منقرض شده در ایران
۱۴. سیل و روش‌های کنترل و مقابله با آن
۱۵. جنگل زدایی و بیابان زایی؛ روش‌های جلوگیری از آن‌ها
۱۶. اثر گلخانه‌ای و روش‌های کاهش گازهای گلخانه‌ای
۱۷. فرایند تصفیه آب و فاضلاب (با تاکید بر بازگردانی فاضلاب‌های خانگی)
۱۸. فرایندهای شناخته شده برای شیرین کردن آب دریا
۱۹. فرایند استخراج فلزها؛ از سنگ معدن تا شمش
۲۰. روش‌های ممکن تامین انرژی در ایران (با بهره‌گیری از منابع تجدیدپذیر مانند انرژی باد، موج‌های دریا، انرژی زمین گرمایی و ...)
۲۱. فرایند تولید برق در نیروگاهها
۲۲. شبکه انتقال برق شهری
۲۳. برق در زندگی روزانه (همراه با اشاره به الکتروسیستم‌های ساکن و اهمیت آن)
۲۴. زندگی در ایستگاه فضایی بین‌المللی
۲۵. ماهواره‌ها و عملکرد آن‌ها
۲۶. آلودگی نوری و صوتی در شهرها (آثار زیانبار و روش‌های کاهش آن‌ها)
۲۷. آلودگی هوا و راه‌های جلوگیری آن
۲۸. راه‌های کاهش هدررفت انرژی در خانه
۲۹. راه‌های بهداشتی دفع زباله و پسماند
۳۰. شهرسازی و بهبود کیفیت زندگی در شهرها (با تاکید بر دستاوردهای بومی)
۳۱. نوسازی بافت‌های فرسوده و مقاومسازی ساختمان‌ها در برابر زلزله
۳۲. ابزارهای فناوری ارتباطات و اطلاعات (رمزگشایی از چگونگی عملکرد صفحه‌های لمسی تلفن‌های همراه، ساختار و شیوه‌ی کار سیم کارت، الیاف نوری و ...)
۳۳. ساختار و ویژگی‌های جدول دوره‌ای عنصرها (به مناسب سال ۲۰۱۹ که به عنوان سال جهانی "جدول دوره‌ای عنصرها" معرفی شده است).

گفتنی است که از موضوع‌های نوآورانه‌ی دیگری که در راستای ترویج علم و فناوری در جامعه باشد نیز به گرمی استقبال می‌شود.

پیشنهادهای مربوط به رویدادهای یادشده باید در فرم مربوط به رویدادهای موزه ارایه شود. این فرم در وبگاه موزه به نشانی www.inmost.ir بازگذاری شده است.

در ضمن برای آشنایی بیش‌تر علاقه‌مندان، گزارشی از طراحی تا اجرای یکی از رویدادهای موفق موزه در وبگاه یادشده قرار داده شده است.

۳-۲ طراحی و اجرای نمایشگاه به منظور بازنمایی مفاهیم علم و فناوری

بازنمایی مفاهیم علم و فناوری در قالب گالری (نمایشگاه‌های دائمی و موقت) یکی از مهم‌ترین وظایف موزه است. گالری‌هایی که با طراحی داخلی مرتبط، نورپردازی مناسب، ابزار و وسایل ترجیحاً تعاملی، فیلم و پویانمایی‌های جذاب، برچسب‌هایی گویا و بروشورهای آگاهی بخش مفاهیم یادشده را در چند اپیزود با زبانی قابل درک و شیوه‌ای قبل لمس

برای مخاطبان به نمایش می‌گذارد. مخاطبان گالری‌ها عموم مردم هستند. در ضمن برای آشنایی بیشتر، علاقه‌مندان می‌توانند با بازدید از موزه‌ی مجازی موجود در وبگاه موزه یا بازدید از ساختمان موزه واقع در تهران، میدان امام خمینی (ره)، خیابان سی‌تیر و گفت و گو با کارشناسان موزه با ساختار و ویژگی‌های گالری‌های مورد نظر آشنایی بیشتری پیدا کنند.

برخی موضوع‌های مورد نیاز برای بازنمایی در قالب گالری در موزه در بند پیشین آمده است. از موضوع‌های نوآورانه‌ی دیگری که در به ترویج علم و فناوری در جامعه یاری رساند و بازنمایی آن در قالب گالری یا نمایشگاه برای مخاطبان موزه امکان پذیر باشد نیز به گرمی استقبال می‌شود.

**پیشنهادهای مربوط به گالری‌های یادشده باید در فرم مربوط به بازنمایی مفاهیم علم و فناوری
در موزه ارایه شود.**

این فرم در وبگاه موزه به نشانی www.inmost.ir بارگذاری شده است.

شایان گفتن است که در گام نخست هر یک از پیشنهادهای از دید مرتبط بودن، کامل بودن، قابلیت اجرا و نوآوری داوری خواهد شد. سپس طی یک جدول زمانبندی از پیشنهاد دهنده طرح پذیرفته شده در مرحله‌ی نخست دعوت می‌شود تا از طرح خود در حضور داوران دفاع کنند. نتیجه‌ی نهایی بررسی پیشنهادهای ارایه شده طبق برنامه‌ی زمانبندی اعلام شده، از طریق وبگاه موزه اعلام خواهد شد.

مالکیت مادی و معنوی نتایج اجرای طرح‌های پژوهشی پذیرفته شده، موزه ملی علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران خواهد بود و مجری(های) محترم پیشنهادهای پذیرفته شده در همه‌ی مراحل انجام طرح با ناظر معرفی شده از طرف موزه همکاری نزدیک خواهد داشت.

برای به دست آوردن اطلاعات بیش‌تر می‌توانید روزهای سه شنبه و چهارشنبه از ساعت ۹ تا ۱۲ با شماره تلفن ۸۸۹۳۶۰۵۵ ۷۹۰۱ داخلی با کارشناسان حوزه‌ی معاونت پژوهشی موزه تماس بگیرید.

۳ تقویم فراخوان

تاریخ‌های مهم	موضوع
شنبه ۱۴ مهر ۹۷	شروع فراخوان
جمعه ۱۶ آذر ۹۷	پایان زمان دریافت پیشنهادهای پژوهشی
شنبه اول دی ۹۷	اعلام نتایج مرحله‌ی نخست داوری پیشنهادهای پژوهشی
دوشنبه اول بهمن ۹۷	اعلام جدول زمانبندی جلسه‌ی دفاع از پیشنهادی پذیرفته شده در مرحله‌ی نخست
و	اعلام نتایج نهایی داوری